

شماره سوال	منبع پاسخ	صفحه	سطر	پاسخ صحیح	پاسخ تشریحی
۸۱	جزوه رشد کیهان	۸۱	۱۶	۱	<p>کلان سیستم (ماکروسیستم) بیرونی ترین سطح مدل برونفن برنر است. این سطح موقعیت خاصی نیست بلکه از ارزش‌ها، قوانین، آداب و رسوم و امکانات تشکیل می‌شود. اولویتی که کلان سیستم برای نیازهای کودکان و بزرگسالان قایل می‌شود، به حمایتی که آن‌ها در سطوح درونی محیط دریافت می‌کنند تأثیر می‌گذارد.</p> <p>والدین خود در رده ریزسیستم قرار دارند اما سوال درباره تبعات طلاق والدین می‌پرسد که به باورهای اجتماعی و فرهنگی درباره این موضوع اشاره دارد و این سطح را مدنظر دارد.</p>
۸۲	جزوه رشد کیهان	۶۸	۳۰	۳	<p>محور اصلی نظریه وارنر شای، شناختی است. به عقیده او توانایی‌های شناختی انسان به سختی می‌توانند از پیچیدگی مرحله‌ی عملیات صوری پیاژه فراتر روند؛ اما وقتی که افراد به بزرگسالی می‌رسند، موقعیت‌هایی که باید در آن‌ها فکر کنند، متنوع‌تر می‌شوند. در نتیجه، اهداف فعالیت ذهنی از فراگیری دانش، به استفاده از آن طبق توالی مرحله‌ای زیر تغییر می‌کند: (۱) مرحله‌ی فراگیری (کودکی و نوجوانی): در دو دهه‌ی اول زندگی، فقط فراگیری دانش وجود دارد. افراد جوان از تفکر عملیات عینی به تفکر عملیات صوری پیشروی می‌کنند، روش‌های قدرتمندی برای اندوزش اطلاعات ابداع می‌کنند، آن را ترکیب نموده و به نتایجی دست می‌یابند.</p> <p>(۲) مرحله‌ی دستیابی (اوایل بزرگسالی): افراد در اوایل بزرگسالی باید مهارت‌های شناختی خود را با موقعیت‌هایی چون زندگی زناشویی و استخدام سازگار کنند که تلویحات مهمی برای دستیابی به اهداف دراز مدت دارند. در نتیجه، آنها کمتر روی فراگیری دانش تمرکز می‌کنند و بیشتر روی به کار بردن آن در زندگی روزمره تأکید می‌ورزند. مسائلی که افراد در محیط کار، روابط صمیمانه و فرزندپروری با آنها مواجه می‌شوند، برخلاف مسائلی که در کلاس یا هوش مطرح می‌شوند، معمولاً، تنها یک راه حل درست ندارند. با این حال، نحوه‌ای که فرد با این مسائل برخورد می‌کند، می‌تواند کل روند زندگی را تحت تأثیر قرار دهد و بنابراین، برای اینکه جوانان موفق باشند، باید هم به مسئله و هم به موقعیت آن توجه کنند.</p> <p>(۳) مرحله‌ی مسئولیت (میانسالی): در میانسالی، هنگامی که زندگی شغلی و خانوادگی کاملاً تثبیت شده‌اند، گسترش مسئولیت به سایرین در شغل، جامعه و خانه صورت می‌گیرد. در نتیجه، شناخت به موقعیت‌هایی تعمیم می‌یابد که تعهدات اجتماعی را شامل می‌شوند. حفظ رابطه‌ی خوشایند با همسر صمیمی، درگیر ماندن در زندگی فرزندان، پذیرفتن رهبری بیشتر در کار و برآورده ساختن نقش‌های اجتماعی باید به طور همزمان و به نحوی موثر، هماهنگ شوند. پیشرفته‌ترین شکل این نوع تفکر که مرحله‌ی اجرایی نامیده می‌شود، مشخصه افرادیست که مسئولیت‌هایشان بسیار پیچیده شده‌اند. افرادی که زمامدار سازمان‌های بزرگ هستند، نظیر سازمان‌های تجاری، موسسات آموزشی و... باید بر پیشرفت‌های سازمانی و فعالیت‌های افراد زیادی نظارت کنند. این کار مستلزم آنست که آن‌ها از نیروهای پویایی که بر ساختار اجتماعی تأثیر می‌گذارند و آن را گسترش می‌دهند، آگاهی یافته و برای تصمیم‌گیری، اطلاعات بدست آمده از منابع متعدد را ترکیب کنند.</p> <p>(۴) مرحله‌ی ادغام مجدد (اواخر بزرگسالی): زمانی که آینده کوتاه‌تر می‌شود، نیاز به فراگیری دانش و نظارت کردن بر تصمیمات در ارتباط با پیامدهای بعدی کاهش می‌یابد. علاوه بر این، تفکر اجرایی بعد از</p>

بازنشستگی کم اهمیت‌تر می‌شود. در این مرحله، افراد تمایلات، نگرش‌ها و ارزش‌های خود را بررسی مجدد و ادغام مجدد می‌کنند و از آن‌ها بعنوان راهنمایی برای اینکه چه دانشی را فرا بگیرند و بکار برند استفاده می‌کنند.					
مرحله ششم: جهت‌گیری اصول اخلاقی همگانی (اصول جهانی): در این مرحله، عمل درست به وسیله‌ی اصول اخلاقی خودگذریده‌ی وجدان تعریف می‌شود که برای همه افراد، صرف نظر از قانون و توافق اجتماعی، معتبر هستند. این ارزش‌ها انتزاعی هستند نه مقررات اخلاقی عینی. پاسخ‌دهندگان مرحله ۶ برای کسب مفهومی از جامعه خوب تلاش می‌کنند. آن‌ها پیشنهاد می‌کنند که ما باید (الف) از حق و حقوق افراد محافظت کنیم. (ب) بحث‌هایمان را از طریق فرایندهای دموکراتیک دنبال کنیم.	۴	۱۰	۱۲۰	جزوه رشد کیهان	۸۳
هوش سیال: بیشتر به مهارت‌های اساسی پردازش اطلاعات وابسته است - توانایی تشخیص دادن روابط بین محرک‌های دیداری، سرعت تحلیل کردن اطلاعات و توانایی حافظه فعال. این هوش کمتر تحت تأثیر فرهنگ قرار دارد. وضعیت مغز و یادگیری منحصربه‌فرد بیشتر بر آن تأثیر دارد.	۴	۴	۷۰	جزوه رشد کیهان	۸۴
نظریه لایبوی - ویف (تفکر عمل‌گرایانه و پیچیدگی شناختی- هیجانی): توصیفی که گیسلا لایبوی- ویف از شناخت بزرگسالان ارائه می‌دهد شبیه ویژگی‌های نظریه پری است. او خاطر نشان می‌سازد که نوجوانان در دنیای احتمالات عمل می‌کنند. بزرگسالی، پیشروی از تفکر فرضی به تفکر عمل-گرایانه است؛ نوعی پیشرفت ساختاری که در آن، منطق ابزاری برای حل کردن مسائل دنیای عملی می‌شود. هنگامی که بزرگسالان از چند گزینه یک مسیر را انتخاب می‌کنند، از محدودیت‌های زندگی روزمره آگاه‌تر می‌شوند و در جریان متعادل کردن نقش‌های گوناگون دیگر مانند گذشته از تضادها ناراحت نمی‌شوند. لایبوی - ویف معتقد است که توانایی تفکر پیشرفته جوانان، پویای زندگی هیجانی آن‌ها را تغییر می‌دهد. آن‌ها در ترکیب کردن شناخت با هیجان ماهرتر می‌شوند و در انجام این کار بار دیگر به ناهمخوانی‌ها معنی می‌دهند. لایبوی ویف پس از بررسی خودوصفی‌های صدها نفر دریافت که از نوجوانی تا میانسالی، افراد از نظر پیچیدگی شناختی-عاطفی پیشرفت می‌کنند - آگاهی از احساس‌های مثبت و منفی و هماهنگ کردن آن‌ها در ساختاری پیچیده و منظم. پیچیدگی شناختی-عاطفی، آگاهی فرد را در مورد دیدگاه‌ها و انگیزه‌های خودش و دیگران بالا می‌برد. به طوری که لایبوی-ویف متذکر می‌شود این نوع پیچیدگی جنبه مهم هوش هیجانی بزرگسالان است و برای حل کردن بسیاری از مسائل عمل‌گرایانه با ارزش است.	۱	۹	۶۲	جزوه رشد کیهان	۸۵
مطالعات میکروژنتیک: طرح پژوهشی که از طریق ارزیابی‌های مکرر در مدت زمانی کوتاه به پژوهشگران امکان می‌دهد تا مستقیماً تغییر را مشاهده کنند. متخصصان رشد به ندرت می‌توانند مستقیماً تغییرات را در زندگی روزمره مورد مشاهده قرار دهند، زیرا این تغییرات معمولاً بسیار کند روی می‌دهند. مطالعات میکروژنتیک این فرایند را در چارچوب زمانی کوتاهی فشرده می‌سازد. این کار را از طریق قرار دادن فرد در معرض تغییر یا موقعیتی برای یادگیری در طی زمان کوتاه و بررسی و مشاهده و تجزیه و تحلیل این فرایندها انجام می‌دهد. به عنوان مثال، ویگوتسکی از روشی که خودش آن را «آزمایش میکروژنتیک» می‌نامید، استفاده می‌کرد.	۳	۱۹	۸	جزوه خلاصه پاپالیا	۸۶
-	-	-	-	-	۸۷
-	-	-	-	-	۸۸
کوبلرراس از مصاحبه‌هایی که با بیش از ۲۰۰ بیمار علاج ناپذیر انجام داد، یک نظریه پنج مرحله‌ای را ساخت که بر انتظار مرگ و تجربه دشوار	۲	۱۳	۷۷	جزوه رشد کیهان	۸۹

				مردن استوار بود: ۱- انکار، ۲- خشم، ۳- چانه زنی (برای زمان بیشتر)، ۴- افسردگی، ۵- پذیرش. کوبلر راس هشدار داد که ۵ مرحله او را نباید به صورت توالی ثابت در نظر گرفت و همه افراد همه پاسخ‌ها را نشان نمی‌دهند.	
۹۰	جزوه خلاصه پاپالیا	۴	۱۴	۱	به موازات رشد فرد تفاوت‌های فردی افزایش پیدا می‌کنند. که به نظر می‌رسد. به موازاتی که کودکان بزرگتر می‌شوند و به دوران نوجوانی و بزرگسالی گام می‌نهند، نقش تفاوت‌های موجود در ویژگی‌های فطری و تجارب زندگی نیز برجسته‌تر می‌شود. پس میتوان گفت بین نوزادان دختر و پسر در ابتدا تفاوتی نیست بلکه به مرور و در ادامه رشد تفاوت‌ها ایجاد میشود.
۹۱	؟	-	-	۱	-
۹۲	جزوه خلاصه پاپالیا	۹۰	۳۰	۴	روانشناسی داستانی: هویت در قالب قصه زندگی. در حوزه نسبتاً جدید روانشناسی داستانی، رشد «خویشتن» فرایند مستمری از داستان سازی درباره زندگی تلقی میشود. داستانی پرماجرا که به زندگی فرد معنا میدهد. در واقع بعضی از روانشناسان داستانی معتقدند که هویت چیزی نیست جز این داستان یا نمایشنامه درونی؛ و باور دارند که افراد با بروز دادن هویت خود، نمایشنامه‌ای را که خلق کرده اند به اجرا در می‌آورند. میانسالی غالباً زمان بازنگری داستان زندگی یا توقف و انسجام بخشیدن به مسیر داستان است. با افزایش سن، زاینده‌گی به موضوعی مهم در داستان زندگی بدل میشود. نمایشنامه زاینده‌گی میتواند به داستان زندگی پایان خوشی ببخشد. این نمایشنامه مبتنی بر این باور است که اعمال زاینده تأثیرات مثبتی در پی دارد و نمرات زندگی فرد به سبب جاودانه شدن خویشتن او پس از مرگش میشوند. بزرگسالانی که زاینده‌گی بالایی دارند غالباً داستان تعهد نقل میکنند.
۹۳	-	-	-	-	-
۹۴	جزوه خلاصه کیهان	۹۶	۹	۳	افزایش طول عمر سبب شده بعضی از متخصصان رشد به وجود مرحله جدیدی توسط ماروکونن و همکاران به نام پختگی فرزندان قائل باشند که طی آن فرزندان میانسال یاد میگیرند نیازهای وابستگی والدین خود را بپذیرند و برآورده سازند. این یادگیری پیامد بحران فرزندی تلقی میشود که در آن افراد می‌آموزند که در یک ارتباط دوجانبه میان عشق و تعهد به والدین و استقلال و خودمختاری، توازن برقرار سازند. بیشتر افراد میانسال وظایف خود در قبال والدینشان را با کمال میل می‌پذیرند و غالباً انتظارات آنها از خودشان بیش از انتظاراتی است که والدینشان از آنها دارند.
۹۵	جزوه رشد کیهان	۱۲۶	۱۴	۲	مرحله سوم: ابتکار عمل در برابر احساس گناه (هدف/بازداری) (۳ تا ۶ سالگی): اریکسون اوایل کودکی را دوره شکفتن عمیق نامید. هنگامی که کودکان احساس خودمختاری می‌کنند، کمتر از زمانی که کودک نوپایی بودند، لجوج و خودرای می‌شوند. انرژی آنها برای حل کردن تعارض روانشناختی سال‌های پیش‌دبستانی، یعنی ابتکار عمل در برابر احساس گناه آزاد می‌شود. واژه ابتکار، حاکی است که کودکان از درک احساس تازه هدفمندی برخوردارند. کودکان همچنین در رشد وجدان پیشرفت می‌کنند.
۹۶	جزوه رشد کیهان	۱۴۵	۲۷	۲	در نگاه بندورا، خودگردانی فرایند مهمی است. به این معنا که افراد همپای اجتماعی شدن خود، اتکای کمتری به پاداش‌ها و تنبیه‌های بیرونی پیدا می‌کنند و عمدتاً رفتار خودشان را تنظیم می‌کنند. یعنی افراد معیارهای درونی را در خود شکل می‌دهند و بر اساس آن‌ها به خودشان پاداش می‌دهند یا خود را تنبیه می‌کنند. سوال اساسی که در این قسمت مطرح می‌شود، این

<p>است که معیارهای ارزیابی کننده خود چگونه به وجود می‌آیند؟ بندورا معتقد است که این معیارها تا حدی محصول پاداش‌ها و تنبیه‌های مستقیم هستند. اما تأکید بندورا بر دیگر بر تأثیر الگوهاست. بندورا و همکارانش در چند آزمایش نشان داده‌اند که کودکان و بزرگسالان استانداردهای ارزیابی کننده خود را، که در دیگران می‌بینند، می‌پذیرند. بندورا عنوان می‌کند که کودکان تمایل دارند معیارهای ارزیابی کننده خود را از همسالان خویش بپذیرند تا از افراد بزرگسال، زیرا کودکان با تلاش کمتری می‌توانند به معیارهای پایین همسالانشان برسند.</p>	۴	۲۸	۱۷۲	۹۷
<p>اصل نوسان‌های خودنظم‌جو: تحول به صورت خطی نیست بلکه پویاست و نوسان‌هایی دارد و یک نوع بازگشت‌هایی در آن صورت می‌گیرد. گزل این خصیصه را (رشد و نموّ حلزونی) می‌نامد، چرا که هر بازگشتی درست به همان نقطه حرکت نمی‌رسد، بلکه کمی بالاتر قرار می‌گیرد. پس‌رفتگی‌ها به دلیل پویا شدن تحول است (مانند اینکه برای پرتاب کردن، ابتدا دستمان را عقب می‌بریم). برای هر نوع پیشرفتی یک میزان پس‌رفتی لازم است. در تحول عصبی - حرکتی حتماً باید میزان پس‌رفت کمی رخ بدهد. در رفتارشناسی طبیعی (کردارشناسی) می‌گویند باید رفتارهای قبلی باشند تا رفتار بعدی شکل بگیرد.</p>	۲	۱۰	۲۳۷	۹۸
<p>وایلانته، تحول زندگی بزرگسال را در سه دوره متمایز (استقرار، تحکیم و گذار) ارائه داده است که آغاز آن از ۱۸ سالگی تا ۳۰ سالگی دوره استقرار است و با آزاد شدن از قید والدین و دست یافتن به استقلال، همسرگزینی و برقراری و تعمیق دوستی‌ها مشخص می‌شود. این دوره یا مرحله انسان برای سازش یافتن با موقعیت‌ها از مکانیسم‌های دفاعی «من» سود می‌جوید. وایلانته این مکانیسم‌ها را به چهار دسته تقسیم کرده است:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- مکانیسم‌های رسیده یا پخته مانند حس طنز یا دگر دوستی ۲- مکانیسم‌های روان‌گسسته‌وار، یا تغییر شکل دادن به واقعیت ۳- مکانیسم‌های نارس یا ناپخته، به شکل بروز دردهایی که اساس بدنی ندارند. ۴- مکانیسم روان‌آزرده‌وار مانند ابراز خشم نسبت به رئیس 	۱	۱۹ ۵ ۱	۱۳۹ ۴ ۱۹۷	۹۹
<p>ورنر در رویکرد و نگاه تطبیقی خود اعتقاد داشت که کودکان متفاوت از بزرگسالان فکر می‌کنند و باید آموزش آنها متناسب با همین دیدگاه باشد. روسو معتقد بود که کودکان ظرف خالی یا لوح سفید نیستند، بلکه شیوه‌های احساس و تفکر را در خود دارند. زیرا کودکان مطابق با طرح طبیعت رشد می‌کنند که آن‌ها را وادار می‌کند تا در مراحل متفاوت قابلیت‌های متفاوتی در خود ایجاد کنند. فلسفه روسو فلسفه کودک محور بود که در آن بزرگسالان باید پذیرای نیازهای کودکان خود باشند. مونتسوری نیز پیرو عقاید روسو بود. او اعتقاد داشت که این تصور که ما می‌توانیم کودکان خود را به هر نحوی که بخواهیم بار بیاوریم اشتباه است، زیرا کودکان تحت تأثیر نیروهای وابسته به رشد نیز چیزهایی یاد می‌گیرند. او همچنین مانند روسو بر این باور بود که کودکان کاملاً متفاوت از بزرگسالان فکر می‌کنند و یاد می‌گیرند. در تمام گزینه‌های دیگر، ردپای رفتارگرایان وجود دارد که باید بدانیم، دیدگاه رفتارگرایی، به نیروهای درونی اعتقاد ندارد و تمام مساله را در دنیای خارج می‌بیند.</p>				

۱	۲۲	۱۲۱	جزوه رشد کیهان	۱۰۰
---	----	-----	----------------	-----

کارول گیلیگان معروفترین کسی است که به انتقاد فیمینیستی از کلبرگ (به دلیل جهت گیری او علیه زنان و دختران) پرداخت. نظریه کلبرگ که در آغاز براساس مصاحبه با مردان تدوین شد- اصول اخلاقی دختران و زنان را به طور مناسبی نشان نمی‌دهد. گیلیگان باور دارد که اصول اخلاقی زنانه بر "اخلاق اهمیت دادن به دیگران" تأکید دارد که نظام کلبرگ ارزش آن را کاهش داده است. گیلیگان ادعای محکمی می‌کند مبنی بر اینکه توجه خیلی زیاد به حقوق و عدالت (آرمان مردانه) و توجه خیلی کم به اهمیت دادن و حساسیت متقابل (آرمان زنانه)، پژوهش درباره رشد اخلاقی را محدود کرده‌اند.

گیلیگان می‌گوید که برای زنان اخلاق بر محور حقوق و قواعد متمرکز نیست، بلکه بر روابط بین فردی و نظام اخلاقی مبتنی بر همدردی و شفقت و ترحم استوار است. از دیدگاه زنان عدالت رسمی (غیر شخصی) ایده‌آل به شمار نمی‌رود، بلکه روش‌های پیوندجویانه و ارتباطی زندگی است که ایده‌آل محسوب می‌شوند. مردان بیشتر بر منطق تأکید دارند، در حالی که زنان خودشان را در ارتباط با دیگران می‌بینند.

اگر چه تفاوت‌های جنسی در زمینه مراحل کلبرگ اندک به نظر می‌رسد ولی پژوهش‌ها دیدگاه گیلیگان را در این مورد که دو نوع جهت‌گیری اخلاقی وجود دارد، یکی جهت‌گیری با هدف عدالت و دیگری با هدف توجه و مراقبت، تأیید می‌کنند.

نتیجه ارزیابی:

تعداد کل سوالات درس روانشناسی رشد : ۲۰

تعداد سوالاتی که پاسخشان مستقیماً در جزوه کیهان بود: ۱۶

درصد پوشش‌دهی جزوات کیهان به سوالات این درس در این آزمون : ۸۰ درصد

پاسخ ها بر اساس آخرین ویراست جزوات سال ۱۴۰۱ روانشناسی کیهان استخراج شده است.

تاریخ برگزاری آزمون: ۴ اسفند

تاریخ تهیه گزارش: ۱۰ اسفند